
Prof. Hampl: Vzdělané, kreativní a noblesní osobnosti jsou motorem vědecké produktivity

---

Prof. Hampl: Vzdělané, kreativní a noblesní osobnosti jsou motorem vědecké produktivity

Vážené docentky a vážení docenti, magnificence, spectabiles, honorabiles, amici carissimi,

Sešli jsme se v těchto impresivních prostorách dýchajících tím nejvznešenějším z univerzitních tradic a hodnot, abychom společně oslavili významnou skutečnost akademického života – nové docenty Univerzity Karlovy. A je věru co oslavovat. Pro kvalitu, význam, prestiž a vůbec užitečnost univerzity je jistě významný dostatek vhodných prostor, moderní přístrojové vybavení, knihovny a adekvátní financování. Ale dobrou univerzitu to ještě neudělá. To nejpodstatnější jsou odborně zdatné, vzdělané, kreativní a noblesní osobnosti. Ty jsou motorem vědecké produktivity, a těsný kontakt s ní je zase podstatou kvalitního vysokoškolského vzdělání. A habilitace je proces ověřování a potvrzení toho, že takové osobnosti máme. Vy sami, vážené docentky a vážení docenti, nejlépe víte, že tento proces je na UK náročný, a že UK velmi dbá na to, aby své osobnosti připravovala a vybírala svědomitě.

Jsem rád, že Vaše příprava na habilitaci podstatným způsobem přispěla k vědeckému a pedagogickému výkonu UK. I díky Vaší práci je dnes

UK s velkým náskokem nejlepší univerzitou v naší zemi. O tom vypovídá nejen značný zájem domácích i zahraničních partnerů o spolupráci s námi, ale v poslední době také mezinárodní ratingy univerzit, zejména hodnocení prováděné Shanghaijskou univerzitou a hodnocení časopisu

The Times Higher Education Supplement. I přes rozdílnou metodologii se UK (jako jediná česká VŠ) v obou těchto hodnoceních umísťuje mezi nejlepších 10% světových vysokých škol. Považuji zejména za významné, že patříme mezi několik málo nejlepších univerzit z bývalého východního bloku, tedy těch, které musejí zvýšeným úsilím překonávat vážné problémy způsobené totalitním komunistickým režimem, akademickou nesvobodou a chronickým podfinancováním.

Významný podíl na pozici UK má vědecký výkon reflektovaný poměrně dobře počtem vědeckých publikací evidovaných v databázi WoS, tradičně v přírodovědných, ale v poslední době čím dál víc i ve společenských a humanitních oborech. Podle tohoto ukazatele naše produkce trvale rostla z cca 500 záznamů ročně v osmdesátých letech na současných více než 2000 ročně, mimochodem při minimálním nárůstu počtu akademických pracovníků a několikanásobném nárůstu objemu výuky. Posuzováno podle počtu studentů představuje dnes UK se svými 46 000 studenty cca 15% kapacity vysokoškolského sektoru v ČR. Vědecký výkon posuzovaný počtem záznamů v databázi WoS je ovšem podstatně větší, než by odpovídalo této relativní velikosti UK: tvoří více než čtvrtinu výkonu celé ČR.

Podobně výmluvně hovoří i údaje o účasti v prestižních a vysoce náročných projektech 6. rámcového programu výzkumu a vývoje EU, kde UK ve srovnání s ostatními českými VŠ participuje několikanásobně více, než by odpovídalo jejímu počtu studentů a 2x více, než druhá nejlépeší VŠ po nás. Za nezanedbatelný úspěch považuji také zjištění nedávno publikovaného výzkumu, podle něž je nezaměstnanost absolventů UK dlouhodobě jedna z nejnižších v této zemi (a ostatně i v Evropě).

I když tato čísla mají jistě jen hrubou vypovídací hodnotu o kvalitě naší univerzity, ukazují jednoznačně, že jsme společně na cestě od konce komunistické totality urazili úctyhodný kus, a to navzdory ne právě optimálním podmínkám, a i vy, vážené docentky a docenti, na tom máte svůj nemalý podíl, za který Vám děkuji. Chtěl bych teď ale zdůraznit ještě další aspekt. Svět kolem nás nestojí na místě. Mnoho zemí světa, i těch, kde dosud vzdělání a věda nehrály velkou roli, si začínají jejich hodnotu uvědomovat, a to nejen na proklamativní úrovni, ale i ve smyslu všemožné faktické podpory včetně masivního financování. Výsledkem je, že zůstat trvale stejně dobrý znamená se v relativním srovnání propadat. Čeká nás proto pokračování práce na našem dalším zlepšování, zvláště když většina z Vás se se mnou asi shodne, že umístění mezi 10% nejlepšími je sice pěkné, ale že bychom rádi, aby se naše univerzita zařadila ještě prestižněji. Financování z veřejných zdrojů tomu u nás nepřeje zdaleka tolik, jako třeba v některých asijských zemích (např. Pákistán, Čína). O to víc se budeme muset spoléhat na vlastní píli a invenci. V tom velmi spoléhám na Vás, protože docenti jsou páteří vědeckého a pedagogického působení univerzity.

Jsem si kromě nesporných úspěchů, o kterých jsem zatím hovořil, spolu s Vámi dobře vědom i problémů, které nám ztěžují produktivitu. Nejen, že financí na vědeckou a pedagogickou práci máme ve srovnání s univerzitami, se kterými je správné se poměřovat, podstatně méně, ale navíc jsou zatíženy obrovskou a podle mého často zbytečnou administrativní a byrokratickou náročností. Chybějící dlouhodobá koncepčnost změn způsobů financování vědy vytváří značně nejisté prostředí a přispívá k administrativní náročnosti akademického života. I když v posledních letech se podařilo rekonstruovat a zmodernizovat řadu našich objektů, zůstávají prostorové podmínky pro naši práci často

suboptimální. Podmínky pro práci lékařských fakult v rámci fakultních nemocnic jsou variabilní a v některých případech složité. Část námi vychovaných talentů se nedaří dostatečně motivovat k návratu ze zahraničních pobytů.

Výčet starostí by mohl pokračovat, ale při dnešní slavnostní příležitosti bych se raději zaměřil spíše na pozitivní aspekty naší práce. K nim patří i nové příležitosti, které se nám otevírají. Určité zlepšení naší situace přinesla nedávná novela zákona o vysokých školách, jejíž implementaci do podmínek UK budeme v tomto akademickém roce dokončovat. Velkou výzvou je nadcházející 7. rámcový program výzkumu a vývoje Evropské unie, který má na roky 2007-13 rozpočet 54 miliard eur, tedy přes 1,5 biliónu korun. Vedení UK v současné době intenzivně pracuje na zlepšení podpory při podávání a administraci projektů, aby se badatelé mohli více soustředit na vlastní tvůrčí práci a aby se tak dále zlepšila jejich šance využít tento bohatý zdroj financování.

Vážené docentky, vážení docenti, vy jste nepochybně těmi, na nichž závisí další rozvoj vědeckých oborů pěstovaných na naší univerzitě. Jste těmi, na jejichž umu, talentu, invenci, píli, vytrvalosti a obětavosti spočívají příští osudy nejen naší *Almae matris*, ale v mnoha ohledech i celé české vědy a vzdělanosti.

Jsem z hloubi srdce přesvědčen, že docentské hodnosti, které jste po právu získali, budou v dobrých rukou a přeji Vám, aby se Vaše plány a záměry, které Vám jistě i v této slavnostní chvíli tanou na mysli, splnily ku blahu a prospěchu nás všech. Moc Vám všem gratuluji.

QUOD BONUM FELIX FAUSTUM
FORTUNATUMQUE EVENIAT !